

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

THE DEVELOPMENT OF TEACHER TRAINING-CURRICULUM FOR
PROMOTING ANALYTICAL THINKING OF BASIC EDUCATION STUDENTS
OF PRIVATE SCHOOL UNDER CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วรณัฐ สายทอง¹ ผศ.ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์² และ ผศ.ดร.ปริญญญา ทองสอน²

Woranuch Saithong¹ Asst. Prof. Dr. Wimonrat Chaturanon² and Asst. Prof. Dr. Parinya Thongsorn²

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี 20131

²ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี 20131

¹Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Burapha University, Chonburi 20131, Thailand

²Department of Learning Management, Faculty of Education, Burapha University, Chonburi 20131, Thailand

*Corresponding author: wnuchsaithong@hotmail.com

วันที่รับบทความ 10 สิงหาคม 2560 วันที่แก้ไขบทความ 24 สิงหาคม 2560 วันที่ตอบรับ 10 ตุลาคม 2560 วันที่เผยแพร่ 30 เมษายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรประชากรเป้าหมายคือครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี จำนวนครู 44 คน จำนวนนักเรียน 669 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน โดยฝึกอบรม ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 และนักเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) จำนวน 27 คน ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) จำนวน 33 คน และช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) จำนวน 34 คน โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ฝึกอบรมครู 27 ชั่วโมง ติดตามผลหลังการฝึกอบรม 32 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรมครูที่ได้พัฒนาขึ้นมา 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นมา 3) แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) แบบติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for dependent sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเอกสารประกอบหลักสูตร มีผลการประเมินคุณภาพ IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00
2. ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับดี
4. นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, การคิดวิเคราะห์

ABSTRACT

This objectives of this research were to develop the training-curriculum for teachers to promote analytical thinking of basic education students of private school under Chanthaburi primary educational service

area office 1 and to study its effect of using. The target population were 44 teachers and 669 students of Lambertpitchayalai school, Amphoe Na Yai Am, Chanthaburi Province. The training samples were 24 teachers who taught grade 1-9 in the second semester of the Academic Year 2016 by training teachers before the first semester of the Academic Year 2017 starts and the students samples were 27 students of grade 1-3, 33 students in grade 4-6 and 34 students in grade 7-9 in the first semester of the Academic Year 2017. They were selected by cluster random sampling. The experiment period was 27 hours in the second semester of the Academic Year 2016 and the follow up evaluation after the training 32 hours in the first semester of the Academic Year 2017. The research instruments comprised 1) a developed training-curriculum, 2) a test to measure the knowledge of analytical thinking process instruction for teachers, 3) a test to measure the skill of analytical thinking for students, and 4) a questionnaire to evaluate the skill of analytical thinking process instruction by mentors. The statistical analyses used in this research were mean, standard deviation, and dependent t-test.

The research findings were as follow:

1. The components of the training-curriculum for teachers to promote analytical thinking of basic education students of private school under Chanthaburi primary educational service area office 1, and curriculum documents, the experts' evaluation by assessing the congruency of the structure of the training-curriculum and the curriculum documents were consistent in all items with the IOC between 0.8 and 1.00.
2. After using the training-curriculum, the teachers gained knowledge higher than before the training with the significant level of .05.
3. The evaluation the skill of analytical thinking process instruction by mentors was at good level.
4. The students' skill of analytical thinking was higher than before the teachers' process of instruction at the significant level of .05.

Keywords: The Development of Teacher Training-Curriculum, Analytical Thinking

บทนำ

การคิดหมายถึงการทำให้ปรากฏหรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจด้วยการใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาคคเน หรือคำนวณอย่างมีนัยตั้งใจ การคิดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในตัวของมนุษย์ทุกวัย เพราะการคิดช่วยให้มองเห็นหรือคาดคะเนภาพในอนาคต ทำให้คิดหาแนวทางในการหลีกเลี่ยงป้องกันหรือเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีสติและรู้จักใช้เหตุผล การคิดเป็นต้องเกิดจากการฝึกให้ชำนาญจนเกิดทักษะ ความสามารถด้านการคิดจึงเป็นทักษะการคิดในลักษณะต่าง ๆ ที่มีองค์ประกอบของกระบวนการคิดที่ซับซ้อน นักการศึกษาทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับความสามารถด้านการคิดสำหรับการเรียนรู้ในอนาคต ดังที่ปรากฏชัดเจนในทักษะการเรียนรู้จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้ความสามารถด้านการคิดเป็นสมรรถนะที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้เรียนตลอดหลักสูตรเช่นกัน โดยขยายความว่าเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับการฝึกทักษะการคิดในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, คำนำ)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542, หน้า 7-8) ให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 24 (2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และในมาตรา 24 (3) กำหนดไว้ว่าให้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 1-3) กล่าวถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและคุณภาพการจัดการศึกษาว่าผลการพัฒนาคุณภาพเด็กระดับเยาวชนปัญญามีค่าเฉลี่ยลดลง กลุ่มเด็กวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

และภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และมาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ และคิดสร้างสรรค์ค่อนข้างต่ำ การเผยแพร่สื่อต่าง ๆ ยังไม่มีบทบาทต่อการส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 4-37) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) สำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มี 60 ตัวบ่งชี้ ใช้มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก 14 มาตรฐาน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีจำนวน 5,536 แห่ง (ร้อยละ 17.59) พบว่าส่วนใหญ่มีผลการประเมินมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ (ร้อยละ 83.91) รองลงมาคือมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ร้อยละ 80.48) และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ทั้งระบบ เพื่อให้มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยเฉพาะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการจากระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนงบประมาณ สื่อนวัตกรรมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สร้างความเข้มแข็งและจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษภายในของสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการจำเป็นในการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย จัดระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริม พัฒนาเครือข่ายคุณภาพเพื่อร่วมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและของท้องถิ่น จัดสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกรอบสาระท้องถิ่นของเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษภายในของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโครงการ กิจกรรมและจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนที่หลากหลาย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2556, หน้า 162-171) รายงานผลการตรวจติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านวิชาการ ในส่วนของปัญหาด้านนักเรียนพบว่าไม่มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ชัดเจนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนักเรียนไม่หลากหลาย ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่าครูมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง ไม่มีประสิทธิภาพ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากรพบว่าครูและบุคลากรมีการเข้าและออกอยู่ตลอดเวลาทำให้โรงเรียนต้องรับครูใหม่ซึ่งขาดทักษะ/ประสบการณ์ ครูจบการศึกษาไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอน ครูมีภาระการสอนและหน้าที่อื่นค่อนข้างมาก แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการในส่วน of นักเรียนคือควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้หลากหลาย ส่งครูไปอบรมหรือศึกษาดูงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็นและมีจินตนาการสร้างสรรค์ ด้านการจัดการเรียนการสอนควรฝึกอบรมครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการวิเคราะห์นักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายและนำไปบูรณาการได้หลายวิชา รวมทั้งนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านบุคลากร ฝ่ายบริหารควรพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน พัฒนาครูและบุคลากรด้วยการอบรมอย่างต่อเนื่อง

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2550, หน้า 2-8) กล่าวถึงสภาพปัญหาวิชาชีพครูในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนและรุนแรงขึ้น ส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและต่อคุณภาพของผู้เรียน ปัญหา

การขาดความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อขวัญกำลังใจและขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพของครู รวมถึงแนวทางและรูปแบบการพัฒนาครูโดยการจัดฝึกอบรมยังคงเน้นการให้ความรู้ที่มาจากแนวคิด จากผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัด แนวการจัดยังเป็นรูปแบบการจัดการบนพื้นฐานความคิดว่าเนื้อหาความรู้ที่ให้ผู้ปฏิบัติใช้ได้ทุกที่ มีการฝึกอบรมระยะสั้น 1-2 วัน การเรียนรู้ยังไม่ต่อเนื่อง ผลกระทบต่ำและไม่ยั่งยืนต่อกระบวนการเรียนการสอน ไม่ได้เชื่อมโยงกับปัญหาที่แท้จริงในห้องเรียนมีทรัพยากรจำกัดในการฝึกอบรม ขาดการทดลองทำจริงและไม่เท่าทันต่อพลวัตโลกที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

ในปีการศึกษา 2555-2556 กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 รับผิดชอบการดำเนินกิจการโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา 18 แห่ง มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง 761 คน มีนักเรียน 17,362 คน โรงเรียนเอกชนทั้ง 18 แห่ง มีการแต่งตั้ง ถอดถอนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 527 คน การเปลี่ยนแปลงครูและบุคลากรทางการศึกษาบ่งชี้ว่าการจัดการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง ไม่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนต้องรับครูใหม่ซึ่งขาดทักษะและประสบการณ์ ครูจบการศึกษาไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอน ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

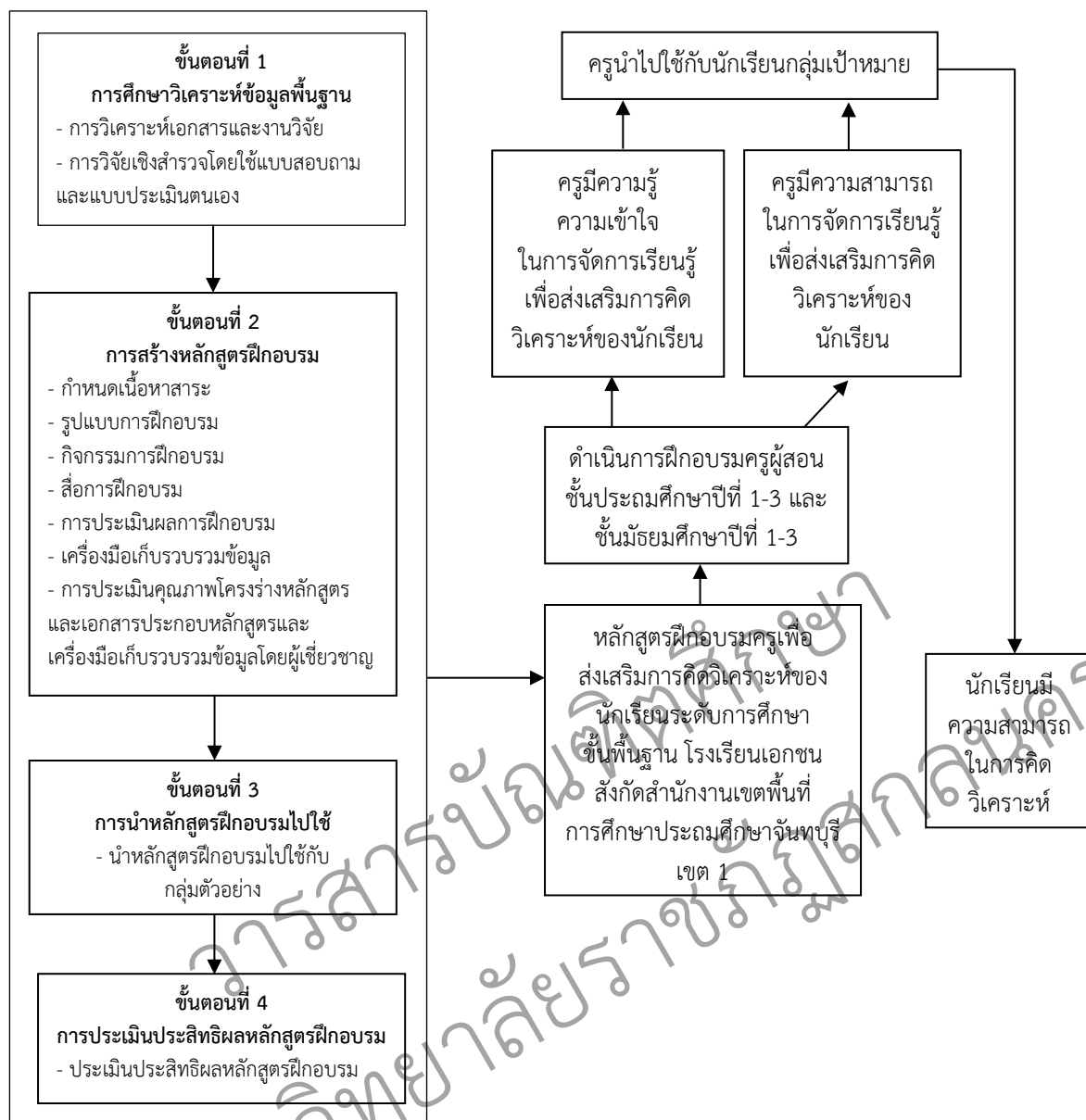
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี มีหน้าที่ความรับผิดชอบขับเคลื่อน ประสานงาน เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศและแนะแนว การศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ ขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน มองเห็นปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไขเพื่อให้ครูโรงเรียนเอกชนได้พัฒนาตนเองได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้กับครูผู้สอนเพราะการฝึกอบรมเป็นวิธีหนึ่งที่จะเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ โดยการร่วมมือกันระหว่างผู้วิจัย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ได้ปรึกษาผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนลัมแบร์ตพิชญาลัย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งในปีการศึกษา 2556-2557 มีการแต่งตั้งและถอดถอนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 42 คน และตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาครู โดยอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพของประเทศ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
 - 2.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการฝึกอบรม
 - 2.2 ผลการติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง
 - 2.3 ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของครู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดเชิงกระบวนการโดยบูรณาการแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962, p. 12) Tyler (1969, p. 3) Oliva (2005, p. 138) Saylor et al. (1981, p. 181) ดังภาพที่ 1 ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตร มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาหลักสูตร แบ่งออกเป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มากำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรคือ สภาพปัญหาและความจำเป็นในการสร้างหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ รูปแบบการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลหลักสูตร การดำเนินการแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 การสร้างโครงสร้างหลักสูตรและโครงสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพโครงสร้างหลักสูตรและโครงสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร และส่วนที่ 3 การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างเสร็จแล้วไปใช้กับครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนล้มแบรด์พิชญาลัย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี จำนวน 24 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 27 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรโดยการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การติดตามและประเมินผลความสามารถของครูโดยพี่เลี้ยง ระยะเวลา รวม 32 ชั่วโมง และการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

1.1 ประชากรเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนล้มแบรด์พิชญาลัย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวนครู 44 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนล้มแบรด์พิชญาลัย จำนวน 24 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยฝึกอบรมครูก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

2.1 ประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนล้มแบรด์พิชญาลัย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวนนักเรียน 669 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนล้มแบรด์พิชญาลัย ช่วงชั้นละ 1 ห้องเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 27 คน จากทั้งหมด 9 ห้อง ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 33 คน จากทั้งหมด 10 ห้อง ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 34 คน จากทั้งหมด 6 ห้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

2. แบบติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง เป็นแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างทำการสอนในห้องเรียน

3. แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ช่วงชั้นละ 20 ข้อ โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของครู

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้กับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนล้มแบรด์พิชญาลัย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี จำนวน 24 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองและดำเนินการทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 27 ชั่วโมง ใช้แบบแผนการทดลองแบบกึ่งทดลอง One-Group Pretest-Posttest Design และติดตามผลหลังการอบรม 32 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

2. การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลโดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลัง โดยใช้สถิติ t-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลัง โดยใช้สถิติ t-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ มีวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 การทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2 การติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง เป็นแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการฝึกอบรมระหว่างการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน รวม 20 ข้อ กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะแบบแยกส่วน (Analytic Rubric Score) 4 ระดับคือ ดีมาก ดี พอใช้ และควรปรับปรุง กำหนดเกณฑ์การผ่านตั้งแต่ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

3.3 การทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ช่วงชั้นละ 20 ข้อ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของครู

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยงานฝึกอบรม โครงสร้าง ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล โดยกิจกรรมการฝึกอบรมใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้นี้ 1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer Instruction Model) 2) การเรียนการสอนแบบสืบสอบ (Inquiry Based Instruction) 3) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method) 4) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method) 5) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และเอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วย คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร คู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรม แบบติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง ผลการประเมินคุณภาพ IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00

2. ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยงพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับดี

4. นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยงานฝึกอบรม โครงสร้าง ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย คู่มือการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร คู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และแบบติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพี่เลี้ยง ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า หลักสูตรฝึกอบรม เอกสารประกอบหลักสูตร และแบบติดตามและประเมินผลโดยพี่เลี้ยง มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมทุกรายการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรและโครงร่างเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพโครงร่างหลักสูตรและโครงร่างเอกสารประกอบหลักสูตร และส่วนที่ 3

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวได้บูรณาการรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Taba, Tyler, Oliva และ Saylor et al ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับขั้นตอนดังกล่าว มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการตรวจติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา โรงเรียนเอกชน การศึกษาสภาพปัญหาวิชาชีพครู การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 42 คน ศึกษาความรู้ความเข้าใจและความต้องการของครูในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบประเมินตนเองของครู จำนวน 260 คน ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้วิจัยจึงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ประกอบด้วยหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตรวจสอบคุณภาพในเบื้องต้น นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการฝึกอบรม และด้านการวัดผล จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรพบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมทุกรายการ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรไปทดลองใช้จัดอบรมนำร่องกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งพบว่าหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามโครงสร้าง เนื้อหาสาระ กิจกรรมและระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการ และศึกษาความรู้ความเข้าใจและความต้องการของครูในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำผลมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น ให้สามารถแก้ปัญหาได้ ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัญหา ความจำเป็นในการฝึกอบรม และศึกษาวัตถุประสงค์ นโยบายหรือภารกิจขององค์กร วิเคราะห์การดำเนินงาน โดยดูเนื้อหาสาระ กิจกรรมของหลักสูตรที่จะจัดฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์ว่าเมื่อฝึกอบรมแล้วจะทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้ดีขึ้น จะทำให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับหน่วยฝึกอบรม ผู้วิจัยได้พิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 หน่วยการฝึกอบรม คือ หน่วยที่ 1 ตรวจสอบฐานเดิม เป็นหน่วยการฝึกอบรมโดยการประชุมและอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตรวจสอบและประเมินตนเอง หน่วยที่ 2 ต่อเติมฐานใหม่ เป็นหน่วยการฝึกอบรมโดยการบรรยายเพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ 3 ใล้งมือทำ เป็นหน่วยการฝึกอบรมโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติงานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 นำไปใช้งานเป็นหน่วยการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้นำเสนอตัวอย่างผลการปฏิบัติงานและเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในหน่วยการฝึกอบรมที่ 3 หน่วยที่ 4 สู่ประสานร่วมประเมิน เป็นหน่วยการฝึกอบรมเพื่อให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการติดตามและประเมินผล โดยที่เลี้ยง มีการกำหนดปฏิทินร่วมกันเพื่อติดตามและประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูร่วมกับผู้วิจัย โดยหน่วยฝึกอบรมทั้ง 5 หน่วย มีการลำดับขั้นของเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการฝึกอบรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ หลักการฝึกอบรมไว้ว่าต้องให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะของการสื่อสารสองทาง โดยใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ เนื้อหาการอบรมจะต้องนำไปสู่การนำไปปฏิบัติได้ ให้มีการได้ปฏิบัติเป็น Active Learning ผู้วิจัยใช้หลักการดังกล่าวในการฝึกอบรมคือหลักการมีส่วนร่วมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะของ

การสื่อสารสองทาง เช่น มีการจัดกลุ่มอภิปราย การวิเคราะห์กรณีศึกษา การให้ผู้เข้าอบรมนำเสนอ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม มีความสนใจและเพิ่มความเข้าใจ ใช้หลักการเน้นย้ำ ซ้ำ ๆ ในเนื้อหาสำคัญ มีการสรุปเนื้อหาหรือประเด็นสำคัญบ่อย ๆ ใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ ใช้หลักการมุ่งให้เกิดการนำไปปฏิบัติได้และสามารถถ่ายทอดความรู้ต่อไปได้ ผู้เข้าฝึกอบรมได้มีการฝึกปฏิบัติ เช่น จัดกิจกรรมให้มีการทำแบบฝึกหัด ทำกรณีศึกษา การสาธิตการสอน และใช้หลักการประเมินติดตามผล โดยมีการติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูในห้องเรียน จึงส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

2.2 ผลการติดตามและประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 64 คะแนน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และผ่านการประเมินทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรฝึกอบรมมีโครงสร้างของหลักสูตร 5 หน่วยการฝึกอบรม ในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมประกอบด้วยส่วนย่อย 6 ส่วนคือ ชื่อหน่วยการฝึกอบรม เป็นการกำหนดชื่อหน่วยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมีคำอธิบายเกี่ยวกับหน่วยการฝึกอบรม นั้น ๆ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นการกำหนดเกณฑ์ในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ เนื้อหาการฝึกอบรมเป็นการกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การฝึกอบรม โดยจัดอันดับตามความสำคัญ ความต่อเนื่องและความยากง่ายของเนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรมเป็นการกำหนดให้สอดคล้องกับเนื้อหาการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการเป็นหลัก โดยกิจกรรมในการฝึกอบรมประกอบด้วยรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic organizer instruction model) 2) การเรียนการสอนแบบสืบสอบ (Inquiry-based instruction) 3) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive method) 4) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive method) 5) วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) สื่อประกอบการฝึกอบรม เป็นการกำหนดให้สอดคล้องกับกิจกรรมของแต่ละหน่วยฝึกอบรม ประกอบด้วย Power point สรุปประเด็นของแต่ละเนื้อหา คู่มือ ใบความรู้ ใบงาน และการประเมินผลการฝึกอบรม จากการฝึกอบรมโดยใช้ 5 หน่วยฝึกอบรมที่มีองค์ประกอบย่อยที่เน้นสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ครูสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ส่งผลให้ในภาพรวมพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับดี ประกอบกับในหน่วยฝึกอบรมที่ 5 หน่วยสืบประสานร่วมประเมิน มีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารโรงเรียน เรื่องการติดตามและประเมินผลโดยที่เลี้ยงทุกคนได้รับทราบรูปแบบและขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ผลการติดตามและประเมินผลจะสามารถนำมาสังเคราะห์และสร้างองค์ความรู้นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ มีการกำหนดปฏิทิน ร่วมกันเพื่อติดตามและประเมินพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู ผู้วิจัยซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์เห็นว่าการนิเทศ ติดตามและประเมินผลโดยที่เลี้ยงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยเริ่มต้นตั้งแต่การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ การสาธิตการสอน มีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการฝึกอบรม การติดตามและประเมินผล บทบาทหน้าที่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้องมีคุณภาพมากขึ้น การนิเทศ ติดตามและประเมินผลจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับการฝึกอบรม เพิ่มขวัญและกำลังใจ พัฒนาให้ผู้รับการฝึกอบรมให้ก้าวหน้าขึ้นไป การนิเทศที่ดีจึงเป็นการบริหารแบบร่วมคิดร่วมทำ พัฒนารอบด้านไปพร้อม ๆ กัน การนิเทศช่วยให้การทำงานถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้นได้ คุณภาพสูงขึ้น

2.3 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยจัดโครงสร้างของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการใช้แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนคิดวิเคราะห์ที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการคิดวิเคราะห์ ได้ฝึกปฏิบัติในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะกับวัยและระดับของผู้เรียนสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และพัฒนาทักษะการคิดในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการจัดการเรียนรู้ของครูสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ของครู การสอนทักษะการคิดทำให้การพัฒนาด้านสติปัญญาสูงขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น การสอนทักษะการคิดควรใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลายและใช้ทักษะการสังเคราะห์การเรียนรู้ การฝึกอบรมครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสำเร็จของการสอนทักษะการคิดขึ้นอยู่กับเนื้อหา รูปแบบการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร การสอนทักษะการคิดให้

ประสบผลสำเร็จต้องใช้ระยะเวลานาน การสนับสนุนของผู้บริหารจึงมีส่วนสำคัญของความสำเร็จของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ การใช้เหตุผลแบบนิรนัยจะช่วยให้เด็กคิดจากการค้นหากฎเกณฑ์มากกว่าจากความจำ การค้นหาปัญหาเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ได้ดีเทียบเท่าเวลาที่เผชิญปัญหาในชีวิตจริง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ การหาเหตุผลแบบนิรนัย ซึ่งนอกจากวิชาวิทยาศาสตร์แล้วยังสามารถใช้ได้ดีกับเนื้อหาในวิชาอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นแนวทางส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ที่ช่วยให้ผู้เรียนคิดถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างหลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนได้คำตอบที่จะช่วยแก้ปัญหาที่จะพบได้ เมื่อนำคำตอบมาเสนอผลเปรียบเทียบกับกัน ผู้เรียนจะมีโอกาสเห็นปัญหาและเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้มากกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรฝึกอบรมด้านการวัดและประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงานของนักเรียนที่แสดงถึงผลสำเร็จของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ ปฏิบัติงานได้อย่างมีขั้นตอน เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ทำการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมโดยประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว

1.2 โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจหรือพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ เพื่อให้ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเพื่อช่วยให้ครูที่เข้ามาใหม่ได้เรียนรู้งานและรูปแบบวิธีการทำงานของโรงเรียนไปด้วย

1.3 โรงเรียนควรมีการติดตามผลการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และนำผลมาประชุม Professional Learning Community (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความชัดเจน ร่วมแก้ไขปัญหามาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้เทคนิควิธีการและการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันตามลักษณะเนื้อหาของแต่ละวิชาและเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและได้ใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้มากขึ้น

1.4 โรงเรียนควรจัดให้มีพี่เลี้ยงคอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและอธิบายวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับครูที่เข้ามาใหม่อย่างใกล้ชิดเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจและร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตลอดจนเป็นการสร้างความรักสามัคคีในองค์กรให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมุ่งส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงด้านเดียว จึงควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอื่น ๆ เช่น คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถด้านการคิดอื่น ๆ นอกเหนือจากการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยที่จะได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการวางแผนแนวทางการพัฒนาความคิดด้านอื่น ๆ ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2.2 ควรมีการศึกษามูลค่าการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และระดับชั้นต่าง ๆ เนื่องจากหลักสูตรการฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้มีลักษณะเปิดกว้างสำหรับใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากนำไปปรับใช้และเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยการนำกระบวนการหรือขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและศึกษาผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและ

ราชกิจจานุเบกษา.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2550). การวิจัยการทดลองตัวแบบการพัฒนาครูแบบอิงพื้นที่เป็นฐานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
- _____. (2556). หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการประเมินความสามารถด้านการคิดสำหรับครูและศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556). รายงานผลการตรวจติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: มปท.
- Oliva, F. P. (2005). *Developing the Curriculum*. (6th ed). Boston: Pearson Education, Inc,
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum Planning for better teaching and learning*. (4th ed). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.

วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร